

Vår handläggare
Kajsa Stefansson

Handläggare telefon
0150-570 80

Handläggare e-post
Kajsa.stefansson@katrineholm.se

Yttrande över remiss SOU 2020:55 Innovation genom information

Kommunen har fått möjlighet att yttra sig över SOU 2020:55 och ser ett behov av att belysa ett antal problemområden.

Kommunen är positiv till att ett ökat fokus läggs på vikten av offentlig sektors digitalisering men vill samtidigt understryka det enorma gap som finns mellan statliga och kommunala myndigheters utgångsläge för att klara av kraven som ställs. De åsikter kommunen här framför är ur Katrineholm kommuns perspektiv men vår bild är att det troligtvis kan appliceras på de flesta kommuner av liknande storlek.

Kommunen har en lång väg kvar innan informationssäkerheten är på en nivå som krävs för att hantera digitaliseringens möjligheter på ett säkert sätt. Det är givetvis något som man både är medveten om och arbetar med men förutom den tid, administration och kostnad det innebär är det stora hindret bristen på kompetens för att hantera frågan. Det är alltså svårt för kommunen att kunna implementera en lagändring som för med sig ett omfattande krav på digital kompetens och utveckling.

När information ska tillhandahållas digitalt krävs att rätt skyddsåtgärder används i aktuella system och att handläggarna som hanterar informationen gör det på korrekt sätt. I många fall har tekniken sprungit om juridiken vilket för med sig att verksamheterna kan ha börjat använda system som inte uppfyller önskad säkerhetsnivå. Om kommunen, förutom att fortsätta att arbeta med att befintliga system och befintlig information uppfyller rätt säkerhetsnivå, ska kunna erbjuda information i ett visst format på begäran av en enskild kommer det medföra både risker och kostnader. I nuläget ser Katrineholms kommun, vid en överblick av den information som finns digitalt, att den dessutom i huvudsak inte kommer från öppna och maskinläsbara format.

Katrineholm kommuns verksamhet bygger på att handläggare och annan personal hanterar flera typer av ärenden. Det finns inte utrymme för att alla handläggare ska vara experter utan kommunal verksamhet är beroende av att en stor del av personalen arbetar som generalister. Det gör att sårbarheten ökar avseende informationen som hanteras men också att man inte har möjlighet att specialisera sig inom vilka digitala verktyg som finns eller andra informationssäkerhetsfrågor. Bara att hantera en fråga om vidareutnyttjande kommer därför kräva kompetens från en IT-enhet eller företag som har specialkunskapen.

Som vi förstår syftet med lagen är tanken att informationen som ska kunna vidareutnyttjas med fördel ska levereras i block, gärna från dynamiska källor. Det skiljer sig från utlämnande av allmänna handlingar där vi granskar handlingen vid utlämnandet. Istället

måste informationen vara så välstrukturerad att man i förväg ska kunna säga om den omfattas av sekretess, innehåller känsliga personuppgifter eller liknande. Det arbetssättet har inte kommunen idag. Med hänvisning till vad som nämns ovan om generalister i verksamheten har man heller inte kompetensen att snabbt kunna förändra detta. Kommunen ser därmed risker ur ett integritets- och sekretessperspektiv om lagförslaget träder ikraft.

Det skulle kräva tid och kompetens bara att analysera en förfrågan om vidareutnyttjande i visst format. Att därefter eventuellt ta fram informationen i önskat format ställer ytterligare krav gällande kompetensen kommunen måste ha att tillgå. Som nämnts är just bristen på kompetens det största hindret. I sammanhanget kan nämnas att Katrineholm har drift av IT på entreprenad, en vanlig lösning hos kommuner som velat skala upp sin digitalisering. Det för dock med sig svårigheter gällande att ta fram information i annat format än det befintliga då det kräver stöd från såväl systemleverantör och IT-entreprenör.

Kommunen skulle förorda en lagändring som stannar vid att information ska tillhandahållas i befintligt format. Det finns en risk med att utredningens förslag för med sig en stor administrativ börda för kommunen i och med att alla förfrågningar om andra, öppna och maskinläsbara format måste hanteras. Kommunens uppfattning är att begränsningen att det inte får störa kärnverksamheten inte räcker till för att förhindra den arbetsbörda som uppstår. Inte minst för att det kommer kräva ett avslagsbeslut och tillräcklig insikt inom rättsområdet samt en digital kompetens för att ta ställning i frågan.

Sammanfattningsvis är alltså kommunens åsikt att en lagändring som tar sikte på myndigheters möjlighet att skala upp sin digitalisering tar stort fokus och resurser från kommunernas kärnverksamhet och riskerar att bromsa utvecklingen snarare än att ta den vidare. Lagförslaget kräver stor digital och juridisk spetskompetens. Med erfarenheten av hur mycket arbete, resurser och spetskompetens som implementeringen av EU:s allmänna dataskyddsförordning krävt och fortsatt kräver av kommunen vill kommunen framhålla att ytterligare en lagändring som den aktuella gör att kärnverksamheten blir lidande. I nuläget är det för kommunen lätt att konstatera att det inte är möjligt att uppfylla lagförslagets innehåll inom de närmsta åren, framförallt inte på ett säkert sätt.

Göran Dahlström
Kommunstyrelsens ordförande